

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12Co/25/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4213209537
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Zmeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2017:4213209537.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Zmekovej a sudkýň JUDr. Sone Vackovej a JUDr. Denisy Šaligovej v právnej veci žalobcu: S. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. X, W. L., zastúpeného JUDr. Claudeom Trelajom, advokátom so sídlom M. R. Štefánika 30, Nové Zámky, proti žalovanej: F. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. V. XX/X, Komárno, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Roman Blažek, s.r.o., so sídlom Pohraničná 4, Komárno, o určenie splatnosti pôžičky a o zaplatenie sumy 2.107,81 eura, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno č. k. 15C/57/2014-186 zo dňa 08.04.2016 a o späťvzati žaloby v časti o zaplatenie sumy 2.107,81 eura taktó

rozhodol:

I. Odvolací súd **z a m i e t a** návrh žalobcu na zmenu žaloby.

II. Odvolací súd **p r i p ú š ť a** späťvzatie žaloby v časti o zaplatenie sumy 2.107,81 eura, rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti **z r u š u j e** a konanie **z a s t a v u j e**.
Žalovanej priznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného konania.

III. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti o určenie splatnosti pôžičky a s tým súvisiacim výrokom o náhrade trov konania **p o t v r d z u j e**.
Žalovanej priznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia splatnosti pôžičky a zaplatenia sumy 2.107,81 eura. Zároveň priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. V odôvodnení rozsudku súd uviedol, že žalobca sa najskôr v žalobe domáhal zaplatenia sumy 2.107,81 eura titulom pôžičky, ktorú sa žalovaná zaviazala vrátiť do 01.01.2009, ako bolo uvedené v čestnom vyhlásení. Po vydaní platobného rozkazu a doručení odporu voči nemu, v ktorom žalovaná namietala premlčanie pohľadávky, požiadala žalobca o zmenu žaloby a okrem zaplatenia pohľadávky požadoval aj určenie jej splatnosti na deň 30.03.2014 podľa § 564 Občianskeho zákonníka. Uznesením č. k. 15C/57/2014-37 zo dňa 16.07.2014 súd pripustil zmenu žaloby tak, ako ju navrhol žalobca.

2. Po vykonaní dokazovania súd urobil záver, že pôžička medzi stranami sporu bola uzatvorená, pretože došlo k reálnemu odovzdaniu peňazí žalovanej. Obe strany sporu zhodne udávali, že žalobca požičal žalovanej peňažné prostriedky na vyrovnanie jej dlhu voči bytovému družstvu. Spornou medzi stranami bola splatnosť dlhu. Súd bol toho názoru, že splatnosť dlhu nebola medzi stranami dohodnutá, keďže sa obaja vyjadrovali tak, že si splatnosť dlhu medzi sebou nikdy nedohodli. Splatnosť dlhu nevyplýva ani z právneho predpisu, pretože nejde o taký vzťah, ktorý by splatnosť predpokladal. Splatnosť nemôže určiť ani súd, keďže v spore nebolo preukázané, že splatnosť bola ponechaná na vôli dlžníka, teda žalovanej. Uvedené skutočnosti mal nepochybne a jednoznačne preukázať žalobca. Žalobcu zaťažuje

dôkazné bremeno, že medzi stranami bola výslovná dohoda, že splatnosť závisí od vôle dlžníka, avšak existenciu takejto dohody nepreukázal. Za takúto dohodu sa v zmysle ustálenej praxe považuje najmä slovné spojenie „keď bude mať“. Žalobca poukazyval len na čestné prehlásenie žalovanej, podľa ktorého sa žalovaná zaviazala vrátiť dlh do 01.01.2009, a vo svojich výpovediach objasnil, že toto prehlásenie slúžilo len na potvrdenie existencie záväzkového vzťahu, pôžičky. Súd poukázal aj na listinný dôkaz, výzvu, ktorou žalobca ako veriteľ vyzval žalovanú na vrátenie dlhu, z čoho tiež vyplýva, že aj žalobca si bol vedomý toho, že určenie splatnosti pôžičky nie je ponechané na vôľu dlžníka, ináč by sa nemohol domáhať zaplatenia priamo u dlžníka tak, ako to urobil. Súd uzavrel, že pri absencii dôkazov o uzavretí dohody, ktorou by strany prenechali určenie splatnosti dlhu na vôľu dlžníka, teda žalovanej, nie je možné žalobe vyhovieť a preto ju v tejto časti zamietol s poukazom na ustanovenie § 563 a § 564 Občianskeho zákonníka.

3. Rovnako súd zamietol žalobu v časti o zaplatenie sumy 2.107,81 eura, čo odôvodnil premlčaním pohľadávky so záverom, že splatnosť dlhu nebola dohodnutá a ani inak určená, a tak začala premlčacia doba plynúť dňom nasledujúcim po tom, čo dlh vznikol, t.j. 29.05.2007. Trojročná premlčacia doba podľa § 101 Občianskeho zákonníka uplynula dňa 29.05.2010 a keďže tento deň bola sobota, posledným dňom lehoty podľa § 122 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka bol deň 31.05.2010. Žalobca si však svoje právo uplatnil na súde až 30.04.2013, teda po uplynutí premlčacej trojročnej doby. Súd z tohto dôvodu prihliadol na námietku premlčania vznesenú žalovanou a žalobu aj v tejto časti zamietol. Výrok o trovách konania odôvodnil podľa § 255 ods. 1 CSP s tým, že úspešnej žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

4. Proti tomuto rozsudku podal v časti o určenie času plnenia v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a vyhovieť žalobe tak, že odvolací súd určí splatnosť pôžičky tretí deň odo dňa právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Rozhodnutie v časti o zaplatenie sumy 2.107,81 eura žalobca opravným prostriedkom nenapadol a v tejto časti zobral žalobu späť. V odôvodnení odvolania uviedol, že súd správne posúdil, že medzi stranami došlo k poskytnutiu pôžičky, že termín splatnosti pôžičky nebol medzi stranami dohodnutý a bol ponechaný na vôľu dlžníka, teda žalovanej. Po porade so svojim právnikom zistil, že k dohode o splatnosti pôžičky medzi veriteľom a dlžníkom nedošlo, preto podal aj návrh na zmenu žaloby, ktorú súd pripustil. Podľa § 564 Občianskeho zákonníka sa súd obmedzí len na určenie splatnosti pôžičky bez toho, aby ukladal dlžníkovi dlh splniť. Predpokladom však je zistenie, že záväzok bol dohodnutý a že čas plnenia bol ponechaný na vôľu dlžníka. Takýmto rozhodnutím súd nahradí prejav vôle dlžníka. Zamietnutím žaloby nie je vyriešená otázka platnosti zmluvy o pôžičke a rozsudok nemá účinky rozhodnutej veci. Až do rozhodnutia súdu o splatnosti dlhu, nie je dlžník povinný plniť dlh voči veriteľovi a nemôže sa dostať ani do omeškania s plnením. Právo na podanie tejto žaloby sa podľa § 564 Občianskeho zákonníka nepremičuje. Ak je čas plnenia ponechaný na dlžníkovi a jeho vôľu, je veriteľ povinný prijať plnenie len čo mu bude dlžníkom ponúknuté, nemôže však sám určiť čas plnenia, a to ani tým, že by dlžníka vyzval. Veriteľ môže len čakať na splnenie dlhu v lehote určenej rozhodnutím súdu a až po nesplnení dlhu v tejto lehote, sa môže domáhať súdnou cestou jej splnenia a následne vymáhania. Súd správne posúdil, že došlo k poskytnutiu pôžičky a tiež, že termín splatnosti dohodnutý nebol, nesprávne sa však vysporiadal s premlčaním nároku veriteľa.

5. Žalovaná v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedla, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie a súhlasí so späťvzatím žaloby v časti o zaplatenie 2.107,81 eura.

6. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, účinného od 1. júla 2016, ďalej len „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal vec bez nariadenia pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku (§ 385 ods. 1, § 378 ods. 1, § 177 ods. 2 písm. c/, § 219 ods. 3 CSP) a po prejednaní veci urobil záver, že odvolanie nie je opodstatnené. Preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny v napadnutej časti potvrdil. Vo veci postupoval v súlade s ustanovením § 470 ods. 1, 2 prvej vety CSP, podľa ktorého ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti, a právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Odvolací súd sa stotožnil s výrokom rozhodnutia súdu prvej inštancie, a čiastočne aj s jeho odôvodnením.

7. Vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie odvolací súd ustálil, že konečný záver súdu prvej inštancie o nutnosti zamietnutia žaloby je správny. Žalobca napadol odvolaním len časť výroku o určení plnenia súdom a časť výroku týkajúcu sa trov konania, ktoré súviseli s touto časťou výroku, pričom nenamietal závery súdu, že došlo k uzavretiu pôžičky a že termín splatnosti pôžičky nebol medzi stranami dohodnutý. Podľa § 564 Občianskeho zákonníka ak je čas plnenia ponechaný na vôli dlžníka, určí ho na návrh veriteľa súd podľa okolností prípadu tak, aby to bolo v súlade s dobrými mravmi. Domáhať sa určenia doby plnenia dlhu návrhom na súde môže veriteľ vtedy, keď je plnenie výslovne ponechané na vôli dlžníka. Veriteľ sa môže na súd obrátiť v prípade, keď sa zmluvné strany dohodli, že dlžník zaplatí, až bude môcť alebo chcieť. Toto ustanovenie oprávňuje veriteľa, aby sa mohol obrátiť na súd žalobou na určenie splatnosti dlhu. Vtedy ide o žalobu podľa § 229 CSP na vydanie rozsudku, ktorý nahrádza prejav vôle dlžníka. V takom prípade dobu splatnosti pohľadávky nemôže určiť sám veriteľ podľa § 563 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie po oboznámení sa s obsahom spisu konštatoval, že nebolo preukázaná dohoda strán o tom, že čas plnenia bude ponechaný na vôli dlžníčky, teda žalovanej. Žalovaná takúto dohodu spochybnila a v tomto smere dôkazné bremeno zaťažilo žalobcu, ktorý nepreukázal dohodu so žalovanou o tom, že je na jej vôli, kedy dlh splní, resp. že ho môže splniť, keď bude mať peniaze. Ak sa pri uzatváraní zmluvy o pôžičke zmluvné strany vôbec nedojednávajú o tom, kedy žalovaná peniaze vráti, to ešte neznamená, že sa dohodli tak, že splatnosť dlhu bude určovať práve žalovaná. Čas plnenia môže byť na vôli dlžníka ponechaný iba dohodou, t.j. muselo byť výslovne dohodnuté, že splatnosť dlhu bude závisieť na jej vôli.

8. Keďže podľa ustanovenia § 564 Občianskeho zákonníka môže súd určiť čas plnenia len v prípade, že čas plnenia bol ponechaný na vôli dlžníka, a žalobca dôkazné bremeno v tomto smere neunesol, odvolací súd posudzujúc opodstatnenosť odvolania žalobcu v tejto napadnutej časti urobil záver, že skutkové a právne závery súdu prvej inštancie sú správne, preto odvolací súd rozsudok v napadnutej časti a v časti s tým súvisiacom výroku o trovách konania v súlade s ustanovením § 387 ods. 1 CSP potvrdil. K tomu však odvolací súd dodáva, že sa úplne nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že si strany splatnosť dlhu vôbec nedohodli. Aj keď obe strany tvrdia, že to tak bolo, a žalobca to v odvolaní ani nenamietal, z obsahu čestného prehlásenia žalovanej vyplýva, že si strany splatnosť dlhu dohodli ku dňu 01.01.2009. Keď žalovaná v tomto jej písomnom prejave vyhlásila, kedy dlh uhradí, a tento úkon došiel do dispozičnej sféry žalobcu, ktorý dátum uvedený v prehlásení nenamietal, vyjadril s ním súhlas, inak by sa voči nemu ohradil a žalovanej dal nejakú spätnú väzbu, že s plnením k tomu dňu nesúhlasí. Keďže sa tak nestalo, konkludentne vyslovil súhlas s dňom plnenia určeným v tomto čestnom prehlásení. Tieto závery o dohode splatnosti dlhu podporuje aj konanie žalobcu, ktorý následne podanej žalobe sám uviedol, že žalovaná sa zaviazala vrátiť žalovanú sumu najneskôr do 01.01.2009. Až následne po vznesení námietky premlčania žalovanou došlo k zmene tvrdení žalobcu a tiež k zmene žaloby. Strany v konaní podrobnejšie nevypovedali o tom, že došlo k zmene písomne uvedeného dňa splatnosti a že splatnosť dlhu dohodnutá v skutočnosti nebola, resp. že bude ponechaná na vôli dlžníčky. Podstatné však napriek týmto záverom odvolacieho súdu, ktoré sa vzhľadom na postup žalobcu javia viac pravdepodobné, ako tie, že k dohode o splatnosti pôžičky nedošlo, je to, že nemajú vplyv na celkové rozhodnutie vo veci, lebo nebolo preukázané, že splnenie dlhu bolo prenechané na vôli žalovanej, a preto aj ďalšie dokazovanie v tomto smere by bolo nadbytočné. Tak či tak by bol daný dôvod na zamietnutie žaloby žalobcu s ohľadom na vyššie prezentovanú právnu úpravu.

9. V tejto časti odvolacieho konania bola úspešná žalovaná, ktorej patrí v celom rozsahu náhrada trov vynaložených v tomto štádiu konania. Odvolací súd v súlade s ustanovením § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP rozhodol, že žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania, o výške ktorých podľa § 252 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

10. Z obsahu odvolania vyplýva, že žalobca žiadal pripustiť aj zmenu žaloby, aj keď výslovne zmenu žaloby nenavrhol, avšak súd musí každé podanie posudzovať podľa jeho obsahu v súlade s ustanovením § 124 ods. 1 CSP. Keďže predmetom sporu bolo určenie doby plnenia ku dňu 30.03.2014 a v odvolaní už žalobca žiadal určiť dobu plnenia tri dni odo dňa právoplatnosti rozsudku odvolacieho súdu, dožadoval sa zmeny žaloby podľa § 140 CSP. Podľa § 371 CSP žalobu v odvolacom konaní nemožno meniť, preto odvolací súd zamietol návrh na zmenu žaloby a rozhodoval o pôvodnej žalobe. Táto skutočnosť nemení nič na tom, že žalobca nepreukázal splnenie základnej podmienky na dosiahnutie úspechu v spore, ktorou je dohoda zmluvných strán, že plnenie dlhu bolo ponechané na vôli žalovanej.

11. Keďže odvolaním bol rozsudok napadnutý len v časti o určenie času plnenia a v časti o zaplatenie sumy 2.107,81 eura žalobca vzal svoju žalobu späť, odvolací súd rozhodujúc o späťvzati časti žaloby v súlade s ustanovením § 370 ods. 1,2,3 CSP pripustil späťvzatie žaloby v časti o zaplatenie 2.107,81 eura, rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti zrušil a konanie zastavil.

12. Pri rozhodovaní o späťvzati časti žaloby odvolací súd vychádzal z toho, že právo disponovať so žalobou má výlučne žalobca. Žalobca týmto späťvzatím prejavil voči súdu vôľu, aby sa nekonalo a o veci meritórne nerozhodovalo. Odvolací súd pri rozhodovaní vychádzal z ustanovenia § 370 ods. 1,2,3 CSP, podľa ktorého: (1) Ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. (2) Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví. (3) Ak je žaloba vzatá späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane. V tomto prípade odvolací súd urobil záver, že sú dané podmienky na pripustenie späťvzatia žaloby v časti, pričom vychádzal aj z postoja žalovanej, ktorá so späťvzatím prejavila súhlas. Žaloba bola vzatá späť v časti skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, preto v súlade s aktuálnym procesným predpisom odvolací súd späťvzatie žaloby v časti pripustil, rozsudok súdu prvej inštancie v príslušnej časti zrušil a konanie zastavil.

13. Žalobca vzal žalobu späť z dôvodu, že najskôr je potrebné určiť splatnosť pôžičky bez toho, aby sa súd zaoberal aj splnením dlhu a následne, keď dlžník svoj dlh nesplní, môže sa obrátiť na súd so žalobou o plnenie. Vo všeobecnosti so žalobou disponuje žalobca a je na ňom, akú žalobu na súd podá. Ak si však v priebehu konania, konkrétne po rozhodnutí súdu prvej inštancie žalobca uvedomil, že zaplatenia sumy 2.107,81 eura sa v skutočnosti domáhať zatiaľ nemieni, bolo treba prijať záver, že je to práve on, ktorý v tejto časti procesne zaviniť zastavenie konania. Z dôvodu žalobcovho procesného zavinenia zastavenia konania v časti, patrí žalovanej podľa § 256 ods. 1 CSP náhrada účelne vynaložených trov konania, a preto jej odvolací súd trovy konania, ktoré jej vznikli pred súdom prvej inštancie, voči žalobcovi priznal. Rovnako o výške týchto trov v zmysle § 252 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

14. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).